

Tư Đầm Dơi

© Đoàn Xuân Thu.

Nguồn: @ [Facebook Bao VietLuan](#) (18/11/2022)

Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư, © Ảnh xemsach.com

Có những vùng đất khi ho cò gáy, chó ăn đá, gà ăn muối, bà con nhỏ lớn chưa hề nghe nói tới tên. Vì nó ở trong Hóc Bà Tó.

Như Phá Tam Giang ngoài Trung nổi tiếng ít nhiều cũng nhờ bài "Chiều Trên Phá Tam Giang" của nhà thơ Tô Thùy Yên. Đọc thơ, tôi mới chịu khó tìm hiểu

Phá là gì? Thì ra: Phá Tam Giang là vùng nước mặn rộng lớn thuộc tỉnh Thừa Thiên. Phá Tam Giang rộng khoảng 52km², trải dài trên đất của 4 quận: Phong Điền, Quảng Điền, Hương Trà và Phú Vang. Phá Tam Giang có dải đất, cát chặn ở trước, ngăn cách với biển, thông ra biển bởi một dòng nước hẹp và chảy xiết.

Đầm tương đối rộng lớn, đón nước từ nhiều sông rạch đổ ra, mùa mưa nước ngập sâu, mùa nắng nước cạn hơn. Ở Cà Mau, đầm Thị Tường (chắc tên của một người phụ nữ) đột nhiên nổi tiếng, ít nhiều gì cũng do bút ký ["Xa Đầm Thị Tường"^{\(1\)}](#) của nữ nhà văn nổi tiếng Nguyễn Ngọc Tư...

Đầm Thị Tường⁽²⁾, thời CS, thuộc địa phận 3 huyện: Trần Văn Thời, Cái Nước, Phú Tân của tỉnh Cà Mau. Đầm Thị Tường tạo nên từ nước sông Mỹ Bình, sông Ông Đốc và nhiều kinh rạch khác. Đầm Thị Tường dài 12 km, chỗ rộng nhất 2 km, chỗ sâu nhất 1.5m, thông ra Vịnh Thái Lan.

Chớ hồi năm năm, tui không nghe tiếng Đầm Thị Tường mà chỉ nghe, chớ chưa tới là quận Đầm Dơi, xứ đầm lầy có nhiều dơi về đậu.

Quận Đầm Dơi, tui nghe tiếng vì cuối tháng 5 năm 1975, Việt Cộng đã xử tử Thiếu tá Quận trưởng Huỳnh Tuý Viên. Năm ấy ông chỉ mới 33 tuổi. Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư, sinh năm 1976 tại xã Tân Duyệt, huyện Đầm Dơi, tỉnh Cà Mau đó đây.

Về nhà văn trẻ Nguyễn Ngọc Tư nổi tiếng với Cánh đồng bất tận đã được dựng thành phim:

Nhà văn Sơn Nam nhận xét về nhà văn Tư Đầm Dơi như vậy: "Cô Tư viết hay nhưng hời. Văn phong của cô hơi cà rờn. Cái nhìn trong 'Cánh đồng bất tận' không rộng, nông dân ở đó không nhìn hẹp như thế mà mỗi cái họ đều có lý của họ."

Ngọc Tư thông minh, sẽ còn phát triển nữa nhưng cần người chỉ dẫn sau vụ lùm sùm về "Cánh đồng bất tận". Ông Sơn Nam vừa khen, vừa chê [nhà văn Tư Đầm Dơi có tài nhưng hồng có cái tâm^{\(3\)}](#).

Tình cờ, tui đọc được tùy bút 'Xa Đầm Thị Tường' của cô Tư Đầm Dơi, tui xin vô phép ca khía đôi chỗ như vậy nè:

https://isach.info/images/story/cover/nuoc_chay_may_troi__nguyen_ngoc_tu.jpg

Tập truyện ngắn 'Nước Chảy Mây Trôi' (Nguyễn Ngọc Tư), © Ảnh isach.info

"Mình ngờ ngợ là mình đã quên cái gì nơi ấy. Lục lạo lại thì đúng là mình có bỏ lại cây bàn chải đánh răng. Nghĩ lại, cây bàn chải đánh răng thì nhằm nhò gì, mà mình bứt rút khó chịu như vậy. Mình vẫn còn cảm thấy bỏ lại một cái gì đó, khác hơn và lớn hơn, sâu đậm hơn nhiều.

Vậy thì có phải mình để lại Thị Tường một mùa gió chướng không?"

Thưa lục lạo lại hay lục lợi vậy cô Tư? Cô Tư xa Đầm Thị Tường, cô sợ bỏ quên một cái gì đó cô lục lạo lại. Lục lạo cái gì? Lục lạo hành lý như cái giỏ xách hay cái va li? Nếu mấy cái nho nhỏ như vậy thì dùng động từ "lục lợi" nó chính xác hơn. Dĩ nhiên nó hay hơn.

Mình dùng chữ 'lục lạo' là kiếm cái gì ở nơi rộng lớn kia. Như 'lục lạo' trong nhà đã rồi đi phá làng, phá xóm văn đàn.

"Người Đầm Thị Tường làm lúa suốt năm nhưng trúng mùa nhất là vào giờ này. ...Miệng lú rộng tròn như miệng thúng, rộng hơn một tí, bao quanh bằng lưới."

Dạ thưa làm lúa "suốt năm" hay làm lúa "quanh năm"? Suốt năm là không nghỉ ngày nào thì nhậ lúc nào?

"Rộng hơn một tí" hay "Rộng hơn một chút".

"Xem lại album ảnh cưới" hay "Coi lại hình đám cưới trong album"?

Mặt nước "mênh mông" hay "minh mông"?

Mình cứ nắm "soãi chân" hay 'sải chân'? (Bà con mình nói bơi sải là bung cái chân, cái tay ra hết cỡ đó cô Tư).

Nghe sóng nhảy nhót 'hấp hé' be xuống. 'Hấp hé' hay 'mấp mé'

Nước có chỗ le để ngực, 'le để' hay 'lé để'?

Chắc cô Tư say mê 'bào chế' chữ của ông bà mình để lại? Đẻ thêm chữ không ai cấm. Nhưng ráng 'tọt' ra chữ nào mới nó phải hay hơn chữ cũ nhe cô Tư.

Rồi cô Tư viết: "Mắm cá nâu ác bống nhỏ tẩn mẩn để nguyên con, trộn gừng, đường cát, vắt tí chanh." 'Vắt tí chanh' cái giống gì? Nặng chút chanh nghe cô Tư!

"Cuộc sống đẹp thế, vui thế cơ mà!" Câu này cô Tư viết không còn là mắm sặc Đầm Dơi, Cà Mau mà là mắm tôm ngoài Hà Nội, ngoài Bắc.

Được xưng tụng là nhà văn Nam Bộ, quê Đầm Dơi viết về Đầm Thị Tường của đất Cà Mau mà chữ dùng của nhà văn Nguyễn Ngọc Tư "Bắc Kỳ lai" nhiều quá.

Nhưng có cái này cô Tư dám phang đại tui cũng chạy cô Tư luôn!

"Đầm Thị Tường vùng căn cứ nổi tiếng thời chống Pháp, Mỹ. Xứ ủy Nam kỳ ở đây, Tỉnh ủy nằm ở đây, các báo kháng chiến nằm ở đây, Xóm làng che chở. Trực thăng, máy bay địch không biết bắn phá ở đâu chiều về queo lại Đầm xả bom đạn chơi vậy, cũng không cần mục tiêu gì, bỏ xuống cho nhẹ lái, vì khát máu nên họ thấy cái đẹp mà không biết nâng niu, cảm nhận.(?!)"

Lúc chiến tranh, cô Tư chắc còn nhỏ xíu không biết nên chỉ nghe mấy thằng ba xạo nó nói. Nhưng nghe bằng hai cái lỗ tai rồi dùng cái đầu để suy xét coi nó có bớ láo hay không nhe cô Tư! Kéo bị tui nó tẩy não rồi viết bậy bạ, bút sa gà chết, chúng nó cười chết nhe cô Tư.

Rồi cô Tư tự hỏi là “Có phải mình phi thực tế không?” Những đoạn cô chen vào để ra vẻ mình là dân cách mạng thì ‘phi thực tế’ là cái căng rồi cần gì phải hỏi! Vì lúc quánh nhau cô Tư còn bú tí!

47 năm cuộc chiến tranh đã chấm dứt. Con cái cán bộ gốc cùng quê Cà Mau với cô Tư cũng chạy tuốt qua Mỹ. **Chửi Mỹ là bốn phận; còn qua Mỹ là ước mơ!**

Thì viết văn, mình có cần phải viết dóc để “bộ dứt” nó nữa hay không? Bộ hoài mỗi tay lăm lăm sao mà viết hả cô Tư? Thiệt là tiếc cho văn tài của cô Tư Đầm Dơi hết biết!

© **Đoàn Xuân Thu (Melbourne).**

Các bài viết cùng tác giả hay cùng chủ đề (NNQ sưu tầm).

Ghi chú:

❖ **Xa Đầm Thị Tường⁽¹⁾**. Đầm Thị Tường vẫn là vùng nước mênh mông, vẫn như trái tim nổi những mạch máu kinh rạch đi trăm ngả. Ừ, nhìn qua thì cũng như ngày xưa. Nhưng không, ngày ấy ông cố mình sinh ra mười người con, ông ra Đầm cắm dăng đặt đó, vậy mà thành thơi, mười anh em của ông nội mình cùi cùi khôn lớn, dựng vợ gả chồng và mỗi người lại sinh ra một đàn con khác. Ông nội mình lại ra Đầm, bắt đầu dầm dãi, nhọc nhằn. Đến đời ba mình thì không còn những mẻ tôm nặng ký. Chuyện cá tôm nhiều vô kể quanh năm, chuyện một chiếc xuồng con với vài tay lưới có thể nuôi cả nhà đã quá xa vời. Chuyện xuồng đi tới đâu, đàn cá nước đuổi theo đến đấy, dường như chỉ là cổ tích!!! **Nguồn @ <https://www.viet-studies.net> (Trích trong quyển Nước Chảy Mây Trôi).**

❖ **Đầm Thị Tường⁽²⁾**. Đầm Thị Tường tạo nên từ sông Mỹ Bình, sông Ông Đốc và nhiều kênh rạch của ba huyện Phú Tân, Trần Văn Thời và Cái Nước. Đầm gồm 3 đầm chính là Đầm Trong, Đầm Giữa và Đầm Ngoài, trong đó Đầm Giữa là đầm lớn nhất. Đầm trải rộng gần 2km và dài tới hơn 10km,[4] chỗ hẹp nhất khoảng 800m, diện tích mặt nước khoảng 700ha (7km²). Trong số ba đầm thì Đầm Giữa có chỗ sâu đến 10 thước, hai đầm còn lại thì nước nông hơn. Đầm Thị Tường thông ra vịnh Thái Lan ở phía tây thông qua sông Mỹ Bình... **Wikipedia**

❖ **Thư Gửi Ông Sơn Nam⁽³⁾ ('Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư có tài nhưng hổng có cái tâm,' Sơn Nam)**. 'Con biết cái thư này làm ông buồn, ông nghi hoặc, Nhà Quê làm gì đến nỗi, dù gì, cũng còn phần hồn vía giản dị, trong trẻo. Dạ còn, hào sảng còn, chơi hết mình còn, hồn hậu còn, nhưng cũng giống như bức tường xây lâu ngày, vôi vữa bắt đầu rơi ra từng mảng nhỏ, Nhà Quê bây giờ đi đám giỗ cũng bằng tiền, cũng ghi sổ; để tới đám giỗ nhà khác coi người ta đi bao nhiêu mình đi lại bấy nhiêu. Trai gái không biết làm gì nên lấy nhau sớm, có đứa mười sáu tuổi đã bằng con nèo nẹo. **Có xóm, vợ nhậu vô rượt đánh... chồng te tua!**

Sổ đỏ nằm ở ngân hàng, nhưng có thừa ra chút tiền, đi sắm dàn karaoke về ca cho đã, chứ đừng xóm người ta sắm hết rồi, mình không có, cũng kỳ. *Bữa nay con méc mấy chuyện này với ông, Nhà Quê hay được, lại giận, nói chân con còn dính phèn mà đã day qua nói xấu quê hương xứ sở mình.* **Con lại được đội thêm cái nón nữa, dù con không muốn, con đủ đen rồi...' Nguyễn Ngọc Tư. Nguồn @ [TAI ĐÂY](#)**

Vài hàng về nhà văn Đoàn Xuân Thu.

Đoàn Xuân Thu, cựu học sinh Petrus Trương Vĩnh Ký niên khóa 1963, và Nguyễn Đình Chiểu (Mỹ Tho), sau vào Đại Học Sư Phạm Cần Thơ, rồi dạy học, đi lính. Thân phụ anh là nhà văn Đoàn Hùng Việt, có tác phẩm đăng trên Tiếng Dội, Nhân Loại, Bông Lúa và là bạn thân của nhà văn Sơn Nam. Hiện cư ngụ ở Melbourne, Úc Châu và cộng tác với nhiều báo và tạp chí hải ngoại.

❖ **Tháng Tư! Vui Đất Lạ!** Cứ mỗi độ tháng Tư về, những người tha hương như chúng ta lại nhớ, lại bùi ngùi trong tắc dạ với lòng thương cảm hướng về đồng bào ruột thịt, đã bỏ mình trên biển cả! Về thân phận những người Việt Nam phiêu bạt quê người, nhà thơ Du Tử Lê viết về cái chết: “Vui đất lạ thịt xương e khó rã. Hồn không đi sao trở lại quê nhà?” **Đọc tiếp @ <https://hung-viet.org>**

❖ **Father's Day! Sun 16, June, 2019: Từ Phụ!** Những năm 50, miền Nam thanh bình, trù phú, thanh trị. Đêm không giới nghiêm. Nhà tôi có cái 'ra-dô' chạy đèn, lúc đó chưa có 'ra-dô tran-sit-to' như sau này. Thời đó có cái 'ra-dô' như vậy là "oách" lắm rồi. Tối thứ Bảy bà con lối xóm: bà dì, bà cô, bà thiềm xách theo giỏ trầu đến nằm, ngồi trên bộ ngựa trong nhà, vừa nhai trầu bồm bồm vừa thả hồn theo câu xàng xê, câu vọng cổ của tuồng cải lương trực tiếp truyền thanh trên đài phát thanh Sài Gòn... **Đọc tiếp @ <https://vietbao.com>**

❖ **Chiều giáp Tết ở Adelaide!** Cuối năm, lấy phép thường niên được năm tuần, người viết cũng bắt chước Úc mà: đi cho biết đó biết đây; **ở nhà với vợ có ngày 'từng' luôn!** Hai thằng con thương người viết, già cúp bình thiếc rồi, mà vẫn cần mẫn đi cà; bèn lên web, rình hăng máy bay giá rẻ, khuyến mãi đại hạ giá. "Tía ơi! Melbourne bay đi Adelaide khoảng 655 cây số, chỉ có 25 đô hà. Ờ! mua lẹ lên, mua ngay cho tía nghe con! Đờ đồng nào cho má bây 'xào' đồng này!"

Chuyến đi chơi này tốn ít... mà còn lời nhiều! Sơ sơ là lời được bài viết này cho số báo Xuân để gỡ vốn, kiếm chút tiền nhuận bút uống cà phê chơi. Chứ thủ phủ Adelaide của tiểu bang Nam Úc buồn đi là buồn, buồn như để kêu. Thành phố trầm mặc với những giáo đường! Thành phố chỉ hai mươi phút đã về chốn cũ! Chỗ nổi tiếng nhứt là bức tường thăm thì, than khóc, nơi người ta đến, nói câu gì, tâm sự câu gì như: 'Đừng đá anh, em yêu...ơ! Hu Hu! He he!' thì ngay sau đó phía bên kia bức tường, xa tới 100 m! tiếng vọng lại y chang. Như nó chọc què, 'nhái' mình vậy! **Nguồn @ <https://petruskyas.net>**

❖ **Bò bía.** Bà con mình ai cũng biết: cuộc sống lứa đôi không bao giờ toàn bích. Mít hay bắt chước Mỹ, bắt chước Úc ăn mừng 30, 40, 50 năm dìu nhau chống gậy đi hết cuộc đời ô trọc (lóc) này chẳng qua là hai vợ chồng ăn mừng sự tha thứ, độ lượng cho nhau. Vợ tha thứ cho sự ngu ngốc của chồng. Chồng bỏ qua thái độ quá đáng của vợ! Tiền bạc không làm cuộc hôn nhân tốt đẹp hơn; chỉ tánh tình và sự chung thủy mới đóng vai trò quyết định. Tại sao hôn nhân cần sự chung thủy? Nếu không có sự thủy chung, em yêu sẽ 'thuốc' mình chết! **Đọc tiếp @ <https://baotreonline.com>**

❖ **Viết báo xuân.** Hồi đó ở miền Nam nền báo chí cũng phát triển khá rầm rộ. Chủ báo thường là người làm chánh trị, có thế, có lực, có tiền, xuất vốn ra, mướn chủ bút, thư ký tòa soạn điều hành hết ráo từ bài vở tới in ấn... Làm báo mỗi ngày là vậy nhưng cuối năm, mỗi độ Xuân về, Tết đến là còn tranh đua quyết liệt hơn nhiều. Số Xuân còn gọi là báo Tết phải công phu chuẩn bị bị trước đôi ba tháng. Mới tháng Chín là mấy ông Chủ bút đã la làng chói lói đòi bài inh ỏi rồi hè! **Đọc tiếp @ <https://tongphuochiep-vinhlong.com>**

❖ **Putin xua quân Nga xâm lăng Ukraine năm 2022. Lê Duẩn xua quân CSBV xâm lăng VNCH năm 1975.** Putin xua quân Nga xâm lăng Ukraine năm 2022. Lê Duẩn xua quân CSBV xâm lăng VNCH năm 1975. Những hình ảnh bi thảm đầy nước mắt của những người dân di tản. Những người lính vì tự do đã anh dũng ngã xuống ở chiến trường. ở VNCH ở Ukraine. Những hình ảnh kinh hoàng đầm máu của một cuộc chiến tranh do tham vọng của một lũ điên. Ác mộng 47 năm trước lại hiện về trong chưa xốt... **Đọc tiếp @ <https://haingoaiphimdam.com>**

❖ **Ngoéo giò ông Sến.** Sến đây là ông Vương Hồng Sến (1902-1996) Là người Sóc Trăng, ông Sến mang 3 dòng máu: Việt, Hoa, Miên. Cha là Hoa, mẹ là Việt lai Miên. Thế nên tiếng Việt, tiếng Tàu, tiếng Miên, ông Sến đều biết. Rồi năm 1919, sau 4 năm theo học trường Chasseloup Laubat (mà ông gọi là trường 'Xách Lu'), ông đậu được cái bằng Thành Chung. Cái bằng Thành Chung này chứng tỏ tiếng Tây ông cũng rành sáu câu vọng cổ.

Là nhà biên khảo, am tường văn hóa, lại khoái sưu tầm đồ cổ nên nhiều lần hai trường Đại học Văn Khoa Sài Gòn và Huế có mời ông đến thuyết giảng. Tóm lại ông Vương Hồng Sến là một cây đa, cây đề của cái đất Sài Gòn. Người viết thiệt trong bụng là hồng dấm đôi co, cãi cọ với ông Vương Hồng Sến rồi. Nhưng không cãi thì cũng tức 'anh ách' trong bụng! Phần cái chuyện bàn luận về văn chương, đâu có cái vụ già trẻ, chiều trên, chiều dưới trong cái đình văn học, tùy theo ai nổi tiếng nhiều hay ít chen vô ở đây? **Đọc tiếp @ <https://www.aihuubienhoa.com>**

❖ **Ba Tôi, Người Đánh Máy Mướn.** Vốn xuất thân từ thư ký, sau vừa làm vừa học, thi đậu cái ngạch thành Cán Sự Bưu Điện, Ba đánh máy rất nghề, chỉ nhìn vào văn bản mà không cần nhìn vào bàn phím chữ. Đánh bằng mười ngón, tốc độ nhanh, nghe như tiếng rào rào đổ trên mái tôn. Mưa! **Đọc tiếp @ <https://baovecovang2012.wordpress.com>**

❖ **Bài học kangaroo.** Đại dịch suốt 18 tháng nay đã và đang làm thay đổi không riêng gì nước Úc mà cả toàn thế giới. Thay đổi đủ thứ. Rõ ràng dễ thấy nhất là cách hành xử lúc ra đường.

Mới bước ra cửa, gặp vợ của thằng cha hàng xóm người Úc, tui xáp tới định ôm. Tính má tựa vai kè, biểu lộ tình thương mến thương như mọi khi. Nhưng em lắc đầu nguầy nguậy nói: No way.... **Đọc tiếp** @ <https://dongsongcu.wordpress.com>

❖ **Con đường cũ.** Thưa cách đây gần 50 năm, nghĩa là nửa thế kỷ, nghĩa là lâu lắm rồi, ngày tui mới về với em, nghĩa là em mới cưới tui. Hi hi! Xin mở ngoặc ở đây một chút về tiếng Việt sau này trong nước! Tui thường đọc thấy mấy ông nhà báo quốc doanh viết rằng: "Hoa hậu X, Y gì đó cưới chồng!" Thưa, tiếng Việt mà tui học hồi năm năm, thầy, cô tui dạy rằng: "Trai cưới vợ; gái lấy chồng!" Chớ tui chưa hề thấy gái cưới chồng bao giờ cả! Hay là tại vì xa quê đã lâu, tiếng Việt của tui giờ đã rỉ sét, đã lạc hậu hết rồi chăng? Không theo kịp với trình độ của những nhà văn thời ôn dịch? **Đọc tiếp** @ <https://bienxua.wordpress.com>

❖ **Đọc 'Trường Sa Hành' của Tô Thùy Yên khi biển không yên!** Trung Cộng từ khi chiếm được Hoa Lục năm 1949, bắt đầu giương oai diễu võ! Với đầu óc nông dân đặc sệt cả mấy ngàn năm, triều đại nào, hoàng đế Trung Hoa nào bao giờ cũng nghĩ tới giành giật đất đai, lấn chiếm ao hồ của hàng xóm nhỏ hơn, yếu hơn mình. Cứ chờ thời cơ rồi ngày gặm thêm một chút...

... Tình hình Biển Đông luôn nổi sóng về cái vụ giàn khoan Trung Cộng lù lù xuất hiện ngoài khơi thuộc vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, làm người viết lại nhớ tới bài Trường Sa Hành của nhà thơ Tô Thùy Yên viết cách đây đã bốn chục năm trời rồi! Hành là đi, là đến trong từ hành trình, du hành, vi hành, bộ hành hay hành khách... Nhà văn đi và viết thì gọi là ký. Nhà thơ đi và làm thơ thì gọi là Hành... Trường Sa Hành coi như một nhật ký viết dưới dạng thơ khi Tô Thùy Yên đến Trường Sa năm 1974 vào Tháng Ba khi gió mùa Đông Bắc thổi. Chuyến đi này được thực hiện hai tháng sau khi Trung Cộng xua tàu hải chiến rồi chiếm Hoàng Sa ngày 19 Tháng Giêng, năm 1974, khiến 75 người lính anh hùng của Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa hy sinh trong lúc bảo vệ biển đảo quê mình... **Đọc tiếp** @ <https://quenoi.com>

❖ Thân mời đọc **"e-book của nhà văn Đoàn xuân Thu"** @ [TAI ĐÂY](#) (Định dạng lật trang PDF)

❖ Ngoài ra cùng thân mời bà con 'xóm nhà lá' đọc thêm **các tác phẩm của Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư** @ [TAI ĐÂY](#) (Do [GS Trần Hữu Dũng](#) thiết kế và điều hành).

Tôi lập trang này với mục đích, trước hết, cho tôi thu thập vào một nơi những bài của (và về) Nguyễn Ngọc Tư rải rác trên web, và sau đó chia sẻ với những bạn thích văn Nguyễn Ngọc Tư như tôi. Tuy nhiên, xin nhắc các bạn là Nguyễn Ngọc Tư, như mọi nhà văn khác, phải mưu sinh. Tôi hi vọng các bạn sẽ tiếp tục mua sách (và báo đăng truyện) của cô, và cổ động người khác mua. Hãy cùng mong Nguyễn Ngọc Tư có một đời sống an bình, thoải mái, để tiếp tục viết cho chúng ta. (Xin cảm ơn các bạn – GS Trần Hữu Dũng)